

*Львівський регіональний інститут
державного управління
Української Академії державного
управління
при Президентові України*

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА
ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ: ТЕОРІЯ,
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА**

**Матеріали щорічної науково-практичної
конференції
23 січня 2003 року**

Частина 2

**Львів
2003**

**Львівський регіональний інститут
державного управління
Української Академії державного управління
при Президентові України**

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА
ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ: ТЕОРІЯ,
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА**

**Матеріали щорічної науково-практичної
конференції
23 січня 2003 року**

Частина 2

**Львів
2003**

Соціально-економічна ефективність державного управління: теорія, методологія та практика: Матеріали щорічної науково-практичної конференції 23 січня 2003 р. / За заг.ред. А. Чемериса. - Львів: ЛРІДУ УАДУ, 2003. - Ч.2. - 487 с.

Науково-практична конференція з міжнародною участю “Соціально-економічна ефективність державного управління: теорія, методологія та практика” проводилася з метою обговорення актуальних проблем теорії та практики державного управління і місцевого самоврядування в Україні; вивчення та узагальнення вітчизняного досвіду у сфері державного управління, розробки методологічних, методичних та практичних рекомендацій, пов’язаних із сучасним процесом державотворення, проведення адміністративної реформи, підвищення ефективності органів державного управління та місцевого самоврядування.

Тематичні напрямки роботи конференції:

- Управління соціальними системами
- Регіональна кадрова політика
- Стійкий розвиток в умовах трансформації
- Актуальні проблеми ефективності реформування системи управління охороною здоров’я
- Ефективність управління персоналом організації
- Економічні проблеми ефективності державного управління в Україні
- Правове забезпечення державного управління та інтеграційні процеси
- Політичні процеси в Україні в період трансформації українського суспільства

За зміст та мовно-стилістичне редагування відповідальність несуть автори.

© Львівський регіональний інститут державного управління Української Академії державного управління при Президентіві України, 2003

ОРГКОМІТЕТ

Чемерис А.О.	директор, голова комітету
Ліпенцев А.В.	заступник директора з наукової роботи
Шевчук П.І.	заступник директора з коротко-термінового навчання та підвищення кваліфікації
Канцір С.І.	заступник директора з економіко-господарської роботи
Каляев А.О.	начальник наукового відділу
Огар А.І.	начальник навчального відділу
Шавель Н.І.	начальник фінансово-економічного відділу
Лесечко М.Д.	декан факультету державного управління та місцевого самоврядування
Сажинець С.Й.	декан факультету економіки та менеджменту
Красівський О.Я.	завідувач кафедри політичних наук та філософії
Дробот І.О.	завідувач кафедри державного управління
Крайник О.П.	завідувач кафедри економіки та фінансів
Базилевич А.Я.	завідувач кафедри управління охороною здоров’я
Малик Я.Й.	завідувач кафедри європейської інтеграції та права
Полюга З.М.	радник директора

Інвестиційний клімат - це середовище, у якому здійснюються інвестиційні процеси. Воно залежить від політичних, економічних, соціальних і інших факторів і формується під їх впливом. Ці фактори визначають умови інвестиційної діяльності і ступінь ризику інвестицій. Зростання інвестиційної активності в Україні у першу чергу залежить від інвестиційної привабливості держави в цілому та її регіонів. Україна же на думку більшості спеціалістів як вітчизняних, так і зарубіжних відстає від багатьох країн за рівнем лібералізації і стабілізації бізнесу, правового середовища, податкових стимулів, гнучкості і ефективності державного регулювання, компетентності представницької влади на всіх владних поверхах - Росії, Польщі, Чехії, Угорщини, Китаю, В'єтнаму, країн Європейської співдружності і економічно розвинених країн (США, Японія, Німеччина і інші).

Для підвищення інвестиційної привабливості країни потрібно:

- лібералізувати підприємницьку діяльність, створивши умови для ефективної роботи і інвестиційної діяльності власного виробника;
- стабілізувати законодавче поле в економіці, у податковій системі;
- реформувати систему органів державної влади як на законодавчому так і на виконавчому рівнях;
- стабілізувати кримінальне і цивільне право;
- закрити кордони для безконтрольного перетоку вітчизняного капіталу;
- вивчити досвід Китаю, Південної Кореї, В'єтнаму і інших країн.

Брігченко І. Г.
м. Донецьк

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЮ СИСТЕМОЮ

Від ефективності державного регулювання банківською системою залежать економічні відносини в усіх галузях народного господарства. Найбільш суттєво це впливає на вартість фінансового капіталу, достатність обігових коштів та, як наслідок, на вартість усіх інших активів підприємств та громадян. Це питання є найменш

розглянутим сучасною економічною наукою.

Провідна роль у державному регулюванні банківського сектора полягає на Національний банк України (НБУ), який може впливати на банківську систему адміністративними та економічними засобами. До економічних засобів належать:

- встановлення єдиної для всіх комерційних банків норми резервування;
- визначення розміру облікової ставки;
- здійснення операцій на валютному ринку.

Норма резервування суттєво впливає на кількість обігових грошей та лише побічно впливає на вартість капіталу. Облікова ставка є більш індикативним ніж регулятивним засобом і також не має суттєвого впливу на вартість капіталу. Операції на валютному ринку пер за все на курс національної валюти та побічно впливають на вартість капіталу.

На вартість капіталу підприємств найбільший вплив має наявність та обсяги платоспроможного попиту на продукцію цих підприємств. Платоспроможний попит залежить від економічних тенденцій на внутрішньому та зовнішньому ринках. НБУ не має можливості суттєво впливати на тенденції попиту та пропозиції на зовнішньому ринку. В той же час існує можливість створення банківських технологій, які спрямовані на штучне стимулювання платоспроможного попиту на внутрішньому ринку. Таке стимулювання може здійснюватися, наприклад, шляхом розробки, ретельного методичного забезпечення та заохочення споживчого кредитування. Такі кредитні технології комерційних банків мають велике значення як з економічної точки зору так і з соціальної.

Керування, навіть шляхом заохочення, кредитними операціями комерційних банків є адміністративним засобом НБУ. Економічні засоби також мають вплив на вартість капіталу, яким держава не повинна нехтувати. Але цей вплив має побічну дію і в сучасних умовах є менш ефективним в порівнянні з адміністративними засобами. Економічні засоби державного регулювання банківською системою більш схожі на засоби саморегуляції цієї системи.

Державне регулювання банківського сектора повинно складатися з методичного та інструктивного забезпечення та заохочення НБУ прогресивних банківських технологій, що сприяють підвищенню економічної ефективності тих галузей економіки, які здійснюють виробництво валового внутрішнього продукту.

До найбільш важливіших сучасних технологій можна віднести:

- технології споживчого кредитування;
- технології, що сприяють розповсюдженню та поліпшенню вексельного обігу, обліку векселів комерційними банками і т.ін.;
- технології застосування банківських платіжних карток.

Доцільним виявляється, щоб НБУ не зупинився на створенні загальних умов існування перелічених послуг комерційних банків, а відокремив та удосконалив ці від решти інших, які хоч і є важливими, але не носять стратегічного характеру.

Завдяки розвитку та вдосконаленню перелічених технологій розвинуті країни світу мають більш високу вартість капіталів при меншому розмірі облікової ставки центральних банків своїх країн.

Ретельний аналіз перелічених послуг доводить їх економічну ефективність і для банківської системи. Одним з багатьох переваг широкого застосування таких технологій є знищення об'єктивних підстав існування зловживань в кредитно-фінансовій сфері. Особливо яскраво це спостерігається на прикладі споживчого кредитування. При кредитуванні банком підприємства завжди існують об'єктивні умови для з метою використання кредита, або його частини не за цільовим призначенням, тобто крадіжки. Об'єктивних умов для змови фізичною особою та працівником банку при споживчому кредитуванні не існує. На наш погляд більш корисним для держави є усунення умов для зловживань у кредитно-фінансовій сфері чим боротьба з їх наслідками.

Ефективне державне регулювання банківською системою неможливо без вирішення цілої низки пов'язаних питань до яких належать питання ефективного податкового регулювання, фінансово-економічної стратегії державного казначейства, приватизаційної, експортно-імпоротної, інноваційної політики держави і т. ін.

Специфікою державного керування банківською системою шляхом впливу НБУ на банківські технології полягає у можливості оперативної та адекватної реакції на існуючі коливання різноманітних макро-економічних умов, що дозволяє системі підтримувати звісний рівень самокерованості замість постійного просування від одних межуючих параметрів до інших.

Особливістю сучасної української економіки є той факт, що банківська система з одного боку - є передовою, найрозвинутішою її ланкою. З іншого боку - дворівнева банківська система України використовують кредитні технології, які об'єктивно забезпечують її надприбутковість навіть в умовах економічної кризи та падіння обсягів валового внутрішнього виробництва. Таке вигідне економічне положення обумовлює перевагу консервативних тенденцій що до

втілення новітніх прогресивних технологій. Створення цих технологій вимагає потреба суспільства в розширеному відтворенні.

Важливим є те, що ефективне керування вартістю капіталу на внутрішньому ринку України переважно залежить від адміністративних методів керування банківською системою замість економічних. При цьому керуючі дії НБУ повинні здійснюватися з урахуванням того, що навіть незначний адміністративний тиск на передову ланку української економіки замість керування єю може бути сприйняте як відступ від ринкових принципів демократичного устрою суспільства, що, в свою чергу, може привести до вкрай негативних наслідків.

Такі складні умови державного керування банківською системою обумовлюють важливішу роль економічної науки у розробці банківських технологій спроможних вирішити питання створення умов для ефективного функціонування комерційних банків одночасно з дотриманням принципу уникнення значних революційних змін існуючої системи. Не менш важлива роль полягає і на системі освіти держави. Це пов'язане з тим. Що деякі прогресивні банківські технології, наприклад, технології споживчого кредитування не можливо уявити без відповідного рівня економічної освіти і свідомості переважної більшості населення.

Василенко Л.І.
м. Київ

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДЯН

Найголовнішим джерелом фінансового забезпечення соціальної сфери є страхування – пенсійне, медичне, соціальне. Воно розраховане на все зайняте населення держави, оскільки саме воно бере участь у створенні страхових фондів.

Соціальне страхування – система фінансового відшкодування (часткового або повного) фізичним особам певних життєвих ризиків. Через систему соціального страхування здійснюються такі виплати: допомога в разі загального захворювання, трудового каліцтва і професійного захворювання; у зв'язку з вагітністю та пологами; по догляду за хворою дитиною та до досягнення нею трирічного віку; на випадок безробіття; пенсії, допомоги на поховання, компенсація

Макогін М.Р. –	325	Романов В.Є. –	446
Макух Я.Д. –	29	Руденко О. М. –	346
Малик Я.Й. –	331	Рудік О.М. –	449
Маматова Т.В. –	34	Сажинець С.Й. –	49
Михальцевич С. –	180	Сай Л.П. –	159
Мовчан С. –	327	Северін О.С. –	4
Молоко М.В. –	244	Сибірцев В.В. –	53
Монченко С.А. –	418	Сива Т.В. –	217
Мороз О. –	421	Сігайов А.О. –	219
Мостовий Г.І. –	184	Скиба М.В. –	222
Наглий А.Є. –	81	Скрипко Т.О. –	224
Нагорнова О.В. –	187	Слободян І.М. –	56
Наумов В.К. –	424	Смаль З.В. –	227
Нечипорук Н.В. –	174	Соболева О.П. –	350
Нема О.С. –	190	Соляр І. –	452
Нинюк М. –	38	Стасів І.І. –	352
Новак Л.М. –	428	Сурмін Ю.П. –	379
Новак Л.М. –	433	Сухий О.О. –	359
Новосад Р. –	331	Сушинський О.І. –	455
Огірко І.В. –	244	Сюч А. –	458
Огірко О.В. –	462	Талатура І.М. –	230
Ожема С.В. –	194	Твердохліб І.П. –	232
Олександров М.П. –	103	Терешкевич Д.-Г.Т. –	462
Ольшанська М.В. –	72	Тертишина О.А. –	465
Оробчук О.М. –	200	Тиндик Н. П. –	360
Оробчук М.Г. –	197	Ткач І.І. –	235
Осідач О.П. –	41	Ткаченко Н.Б. –	239
Панкевич Р.Є. –	437	Топоровська Л.Й. –	241
Панчук П. –	440	Тришкіна Н.І. –	59,115
Пашенко І.Н. –	44	Трофимович В. –	366
Пелех Р.Б. –	203	Федець А. –	244
Підхомиий О.М. –	207	Фльорко В.А. –	162
Піедель Антоні –	443	Харечко Г.П. –	154
Полюга З.М. –	473	Хорташко Н. –	248
Посмітюх І.С. –	333	Цимбалюк В. –	251
Просович О.П. –	299	Чемерис О.М. –	253
П'ятницька Г.Т. –	211	Чернобай Л.І. –	44
Рашитова Н.К. –	47	Шароваров О.В. –	259
Реверчук Н.Й. –	337	Шелевій Р.М. –	62
Резніченко Т.Б. –	27,133	Шихова В.М. –	64
Рибачок С.Л. –	339	Шижкін І.Г. –	370
Ривак О.С. –	214	Шульський М.Г. –	262
Ринажєвський Б. –	342	Яремко І.Й. –	68
		Ярощук В.М. –	374

ЗМІСТ

Ефективність управління персоналом організації

Балабаниць А.В., Северін О.С. Оцінка персоналу – основа удосконалення кадрової стратегії підприємства.....	4
Галаз Л.В. Роль персоналу у створенні економічної безпеки підприємства.....	7
Григор'єв С.В. Роль статусу і продуктивної соціальної активності у молодих працівників.....	10
Желих Н.М. Феномен моббінгу, його роль в організаційній діяльності.....	12
Королько І.М. Управлінська культура та моральні якості державного службовця в умовах формування громадянського суспільства.....	15
Кривешко О.В. Людський фактор при управлінні здобутою діяльністю.....	19
Кулик О.П. Управління персоналом в умовах „сильної” організаційної культури.....	22
Липовська Н.А. Соціально-психологічне забезпечення роботи з кадрами у державній митній службі України.....	25
Лищишин М.О., Резніченко Т.Б. Використання інтелектуального капіталу та його вплив на розвиток економіки: досвід Японії та реалії в Україні.....	27
Макух Я.Д. До проблеми управління трудовими ресурсами на макрорівні (Політологічний аспект).....	29
Маматова Т.В. Проблеми підготовки персоналу в системах менеджменту якості державних установ.....	34
Нинюк М.І. Етична культура - основна складова підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців.....	38
Осідач О.П. Система показників для оцінки здійснення стратегічних цілей підприємства у сфері персоналу.....	41
Пашенко І.Н., Чернобай Л.І. Підготовка управлінського персоналу.....	44
Рашитова Н.К. Ефективність керування персоналом організації..	47
Сажинець С.Й. Фінансова оренда нематеріальних активів: суть та методика визначення орендної плати.....	49
Сибірцев В.В. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом на кризових підприємствах.....	53
Слободян І.М. Тактика та стратегія діяльності керівника по створенню дієздатного колективу.....	56

Трішкіна Н.І. Формування організаційної структури управління підприємства оптової торгівлі.....	59
Шелевій Р.М. Про формування ефективного мотиваційного механізму управління людськими ресурсами.....	62
Шихова В.М. Деякі аспекти визначення та підвищення ефективності податкового регулювання.....	64
Яремко І.Й. „Людський капітал” в обліковій моделі.....	68
 <i>Економічні проблеми ефективності державного управління в Україні</i>	
Алексєєв І.В., Ольшанська М.В. Економічна сумісність підприємств як фактор інноваційного розвитку.....	72
Алексєєв І.В. Державне регулювання науково-технічної підготовки виробництва – засіб запобігання монополізму.....	74
Алексєєв І.В., Летита З.І. Проблеми розвитку інноваційної діяльності в Україні.....	76
Артеменко М.А. Здійснення позики містами для розвитку своєї інфраструктури: етап підготовки.....	79
Бардиш Г.О., Бардиш Т. В., Наглий А. Є. Значення інвестиційної діяльності для економіки України.....	81
Брітченко І. Г. Соціально-економічна ефективність державного регулювання банківською системою.....	84
Василенко Л.І. Проблеми соціального страхування в Україні. Соціальне страхування як джерело фінансового забезпечення громадян.....	87
Васильців Т.Г. Теоретичні засади формування конкурентного середовища на вітчизняних ринках алкогольних напоїв і тютюнових виробів в умовах ринкової трансформації економіки..	91
Васильців Т.Г., Антонюк Я.М. Конкурентні характеристики вітчизняних ринків алкогольних напоїв і тютюнових виробів та соціально-економічна ефективність їх державного регулювання...	95
Войнаровський А.Ф., Олександров М.П. До питання розвитку економічної системи національної економіки.....	103
Галицький Я.В. Засоби комунікацій Львова потребують оптимізації та розвитку.....	105
Георгіаді Н.Г. Інформаційне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства	112

Голошубова Н.О., Трішкіна Н.І. Проблеми розвитку оптової торгівлі в Україні.....	115
Гориславець П.А. Еволюція форм покриття збитків від непередбачуваних подій у державному секторі економіки.....	118
Дегтяр А.О. Аналітичне забезпечення прийняття високоякісних державно-управлінських рішень.....	121
Дідич З.А. Інструменти та етапи розвитку державного регулювання валютної сфери в Україні.....	123
Довжик В.В. Створення малих підприємств у Великобританії.....	125
Дубовик С.І. Функціонування паливно-енергетичної компанії в умовах трансформації економіки.....	129
Слейко О.І., Слейко В.І., Кінаш О.М., Резніченко Т.Б. Моделювання міжрегіональних потоків продукції.....	133
Кавун О.О. Державне регулювання процесу ринкових перетворень у сфері торгівлі.....	135
Карпук В.І., Коцюба А.І. Шляхи залучення інвестицій в економіку регіонів.....	137
Кміть В.М. Актуальні проблеми податкового планування на різних рівнях управління процесами оподаткування.....	141
Колісник Г.М. Державна політика підтримки малого підприємництва в Україні та її соціально-економічна ефективність.....	144
Колосовська І.І. Становлення феномену підприємництва в умовах трансформації сучасного суспільства.....	146
Комарницький І.М., Комарницький Я.І. Права власності і особливості формування корпоративного контролю в корпораціях.....	149
Котькало О.Б. Оптимізація податкової політики держави в умовах трансформаційних змін та зовнішніх впливів.....	151
Крет І.З., Харечко Г.П. Управління оцінкою земельних ділянок в умовах трансформації економічних відносин.....	154
Кубрак Н.Р. Проблеми підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняних молокопереробних підприємств.....	158
Кузьмін О.Є., Сай Л.П. Необхідність управління науково-технічною підготовкою виробництва на підприємства.....	159
Кузьмін О.Є., Князь С.В., Фльорко В.А. Чинники, які формують інвестиційний клімат.....	162
Лазор О.Я., Ледида І.С. Необхідність формування природно-заповідного фонду як пріоритетного напрямку державної екологічної політики.....	166

Романов В.Є. Державна політика і реформи: проблемні питання в контексті формулювання завдань стабільного розвитку держави.....	446
Рудік О.М. Гендерний аналіз як невід'ємна складова аналізу державної політики.....	449
Соляр І.І. Політична (конституційна) реформа в Україні: суть та шляхи реалізації.....	452
Сушинський О.І. Ідея політичної реформи в Україні.....	455
Сюч А.М. Вплив засобів масової інформації на політичні орієнтири та політичну діяльність громадян.....	458
Терешкевич Д.-Г., Огірко О.В., Андрушко В.Т. Вартість та гідність людського життя в умовах формування громадянського суспільства в Україні	462
Тертишна О.А. Конфліктні поля суперечностей політичної системи України.....	465
Дробот І.О. Державне управління у формуванні сталого розвитку суспільства.....	470
Полюга З.М. Оцінка ефективності роботи службовців при управлінні містом.....	473
<i>Іменний покажчик.....</i>	<i>477</i>

Соціально-економічна ефективність державного управління: теорія, методологія та практика: Матеріали щорічної науково-практичної конференції 23 січня 2003 р. / За заг.ред. А.Чемериса. - Львів: ЛРІДУ УАДУ, 2003. - Ч.2. - 487 с.

Відповідальний за випуск	Каляєв А.О.
Комп'ютерна верстка	Глушак Ю.І.
Друк	Глушак І.Є.

**Підписано до друку 20.01.2003 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Друк: різнографія. Обл.-вид.арк. 19,64.
Тираж 300 прим.**

Видавництво Львівського регіонального інституту державного управління
Української Академії державного управління
при Президентові України
Україна, 79491 Львів, Брюховичі, вул. Сухомлинського, 16.